IZVEDBENI SKLEP SVETA (EU) 2020/1356

z dne 25. septembra 2020

o odobritvi začasne podpore Republiki Sloveniji na podlagi Uredbe (EU) 2020/672 za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah po izbruhu COVID-19

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/672 z dne 19. maja 2020 o vzpostavitvi evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE) po izbruhu COVID-19 ([1]) in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Slovenija je 7. avgusta 2020 zaprosila za finančno pomoč Unije, da bi dopolnila svoja nacionalna prizadevanja za obravnavanje učinka izbruha COVID-19 in za odziv na socialno-ekonomske posledice izbruha za delavce in samozaposlene.

(2) Izbruh COVID-19 in izredni ukrepi, ki jih je Slovenija uvedla za zajezitev izbruha ter njegovih socialno-ekonomskih učinkov in učinkov, povezanih z zdravjem, bodo po pričakovanjih zelo močno vplivali na javne finance. Glede na napoved Komisije iz pomladi 2020 naj bi primanjkljaj in dolg sektorja država Slovenije do konca leta 2020 znašala 7,2 % oziroma 83,7 % bruto domačega proizvoda (BDP). Glede na vmesno napoved Komisije iz poletja 2020 naj bi se BDP Slovenije v letu 2020 zmanjšal za 7,0 %.

(3) Izbruh COVID-19 je imobiliziral znaten del delovne sile v Sloveniji. To je privedlo do nenadnega in močnega povečanja javnofinančnih odhodkov v Sloveniji v zvezi s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi, kot je navedeno v uvodnih izjavah od 4 do 9.

(4) Z „Zakonom o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov (ZIUPPP)“ ([2]) in „Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (ZIUZEOP)“ ([3]), ki sta navedena v prošnji Slovenije z dne 7. avgusta 2020, je bila uvedena shema nadomestil plače za zaposlene, ki niso delali (ali so bili na čakanju) zaradi začasne nezmožnosti delodajalcev, da zagotovijo delo, iz poslovnih razlogov. Nadomestilo, ki se izplača v okviru sheme, je omejeno na 80 % povprečne plače zaposlenega v zadnjih treh mesecih, vendar ni nižje od minimalne plače v Sloveniji, in je pogojeno s tem, da delodajalec za čas udeležbe v shemi ne odpusti zaposlenega. Shema je veljala od 13. marca 2020 do 31. maja 2020. Na podlagi „Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUOOPE)“ ([4]) je bila shema od takrat podaljšana z nekaterimi spremembami za obdobje od 1. junija 2020 do 31. avgusta 2020, pri čemer se načrtuje dodatno podaljšanje do konca septembra 2020.

(5) Uvedena je bila oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za zaposlene, ki so upravičenci v okviru sheme nadomestil plače. Ta shema je prav tako veljala od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(6) Oblikovana je bila shema skrajšanega delovnega časa, ki delodajalcem omogoča, da začasno uvedejo delo s skrajšanjem polnega delovnega časa, medtem ko zaposleni prejemajo plačo za polni delovni čas. Delodajalec prejme subvencijo v fiksnem znesku za neopravljene ure vsakega zaposlenega, ki je pogojena s tem, da delodajalec za čas udeležbe v shemi in še dodaten mesec po tem ne odpusti zaposlenega. Shema velja od 1. junija 2020 do 31. decembra 2020.

([1]) UL L 159, 20.5.2020, str. 1.
([2]) Uradni list RS, št. 36/20.
([3]) Uradni list RS, št. 49/20.
([4]) Uradni list RS, št. 80/20.

(7) Za zaposlene, ki so ostali na delovnem mestu, so organi uvedli shemo, ki je subvencionirala plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vključno s prispevki za poklicne pokojnine. Ukrep je bil povezan z obveznostjo delodajalca, da izplačuje mesečni krizni dodatek v višini 200 EUR zaposlenim delavcem, ki prejemajo plačo, nižjo od trikratnika minimalne plače. Organi so zaprosili le za tisti del odhodkov, ki se nanaša na zaposlene, ki so bili neprekinjeno zaposleni do datuma zadnjih razpoložljivih podatkov. Ukrep je veljal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(8) Uveden je bil ukrep, ki zagotavlja financiranje prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, kmete in verske uslužbence. Ukrep zajema vse prispevke za socialno varnost za take upravičence, ki so bili zavarovani in med epidemijo niso mogli opravljati svoje gospodarske dejavnosti ali so lahko opravljali le del te dejavnosti. Ukrep je veljal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(9) Končno, uvedena je bila pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka za samozaposlene osebe, kmete in verske uslužbence v višini 350 EUR v marcu 2020 in 700 EUR v aprilu in maju 2020 za upravičence, ki so bili zavarovani in med epidemijo niso mogli opravljati svoje gospodarske dejavnosti ali so lahko opravljali le del te dejavnosti. Ukrep je veljal od 13. marca 2020 do 31. maja 2020.

(10) Slovenija izpolnjuje pogoje, da lahko zaprosi za finančno pomoč iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672. Slovenija je Komisiji predložila ustrezne dokaze, da so se dejanski in načrtovani javnofinančni odhodki od 1. februarja 2020 povečali za 1 203 670 000 EUR zaradi nacionalnih ukrepov, sprejetih za obravnavanje socialno-ekonomskih učinkov izbruha COVID-19. To pomeni nenadno in močno povečanje, ker novi ukrepi zajemajo znaten delež podjetij in delovne sile v Sloveniji. Slovenija namerava 90 000 000 EUR povečanega zneska odhodkov financirati iz skladov Unije.

(11) Komisija se je v skladu s členom 6 Uredbe (EU) 2020/672 posvetovala s Slovenijo ter preverila nenadno in močno povečanje dejanskih in načrtovanih javnofinančnih odhodkov, neposredno povezano s shemami skrajšanega delovnega časa in podobnimi ukrepi iz prošnje z dne 7. avgusta 2020.

(12) Zato bi bilo treba zagotoviti finančno pomoč za podporo Sloveniji pri obravnavanju socialno-ekonomskih učinkov resnih gospodarskih motenj, ki jih je povzročil izbruh COVID-19. Komisija bi morala sprejeti odločitve glede zapadlosti, obsega in sprostitve obrokov in tranš v tesnem sodelovanju z nacionalnimi organi.

(13) Ta sklep ne bi smel posegati v izid kakršnih koli postopkov v zvezi z izkrivljanjem delovanja notranjega trga, ki se lahko izvedejo, in sicer zlasti na podlagi členov 107 in 108 Pogodbe. Ta sklep ne razveljavlja zahteve, da države članice Komisijo na podlagi člena 108 Pogodbe obvestijo o primerih morebitne državne pomoči.

(14) Slovenija bi morala Komisijo redno obveščati o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, da bi Komisija lahko ocenila, v kolikšnem obsegu je Slovenija izvršila navedene odhodke.

(15) Odločitev o zagotovitvi finančne pomoči je bila sprejeta ob upoštevanju obstoječih in pričakovanih potreb Slovenije, pa tudi prošenj za finančno pomoč na podlagi Uredbe (EU) 2020/672, ki so jih že predložile ali jih nameravajo predložiti druge države članice, pri čemer se upoštevajo načela enake obravnave, solidarnosti, sorazmernosti in preglednosti –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Slovenija izpolnjuje pogoje iz člena 3 Uredbe (EU) 2020/672.

Člen 2

1. Unija da Sloveniji na voljo posojilo v znesku največ 1 113 670 000 EUR. Povprečna zapadlost posojila ne presega 15 let.

2. Obdobje razpoložljivosti finančne pomoči, odobrene s tem sklepom, je 18 mesecev od prvega dne po začetku učinkovanja tega sklepa.

3. Komisija da Sloveniji na voljo finančno pomoč Unije v največ osmih obrokih. Obrok se lahko izplača v eni ali več tranšah. Zapadlost tranš prvega obroka je lahko daljša od največje povprečne zapadlosti iz odstavka 1. V takih primerih se zapadlost nadaljnjih tranš določi tako, da se največja povprečna zapadlost iz odstavka 1 upošteva, ko so izplačani vsi obroki.

4. Prvi obrok se sprosti ob začetku veljavnosti sporazuma o posojilu iz člena 8(2) Uredbe (EU) 2020/672.

5. Slovenija plača stroške financiranja Unije iz člena 4 Uredbe (EU) 2020/672 za vsak obrok ter vse pristojbine, stroške in odhodke Unije, ki izhajajo iz financiranja, povezanega s posojilom, odobrenim na podlagi odstavka 1 tega člena.

6. Komisija odloča o obsegu in sprostitvi obrokov ter obsegu tranš.

Člen 3

Slovenija lahko financira naslednje ukrepe:

(a) shemo nadomestila plače, kot je določena v členih 7 in 8 „Zakona o interventnih ukrepih na področju plač in prispevkov“ in členih 21 do 32 „Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo“, kakor je bil spremenjen, ter kot je bila podaljšana s členi 24 do 34 „Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19“;

(b) oprostitev plačila prispevkov za socialno varnost za delavce, ki so upravičenci v okviru sheme nadomestil plače, kot je določeno v členih 21 do 32 „Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo“;

(c) shemo skrajšanega delovnega časa, ki subvencionira začasno skrajšanje polnega delovnega časa, kot je določeno v členih 11 do 23 „Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19“;

(d) plačilo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za delavce ter mesečnega kriznega dodatka, kot je določeno v členu 33 „Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo“, za del odhodkov, povezanih z zaposlenimi, ki so bili neprekinjeno zaposleni do datuma zadnjih razpoložljivih podatkov;

(e) financiranje prispevkov za socialno varnost za samozaposlene, kmete in verske uslužbence, kot je določeno v členu 38 „Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo“;

(f) pomoč v obliki mesečnega temeljnega dohodka za samozaposlene, kmete in verske uslužbence, kot je določeno v členu 34 „Zakona o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo“.

Člen 4

Slovenija do 30. marca 2021 in nato vsakih šest mesecev obvešča Komisijo o izvrševanju načrtovanih javnofinančnih odhodkov, dokler ti načrtovani javnofinančni odhodki niso v celoti izvršeni.

Člen 5

Ta sklep je naslovljen na Republiko Slovenijo.

Ta sklep začne učinkovati z dnem uradne obvestitve naslovnika.

Člen 6

Ta sklep se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju, 25. septembra 2020

Za Svet
Predsednik
M. ROTH